

A1. Informatívna správa o výsledkoch preskúmania aktuálnosti ÚPN VÚC Košický kraj

Všeobecné údaje o nadradenej územnoplánovacej dokumentácii a Územnom pláne veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Košický kraj

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou, s ktorou musí byť v súlade náš Územný plán regiónu, je Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (ďalej KURS 2001), ktorej obstarávateľom je vláda Slovenskej republiky.

KURS 2001 vyjadruje hlavné ciele územného rozvoja SR a jeho priority v európskom a republikovom kontexte. Znamená to, že vo svojej koncepcnej rovine vyjadruje odporúčania na usporiadanie a hierarchizáciu štruktúry osídlenia a uzlov sídelných a hospodárskych aglomerácií v medzinárodných a celoštátnych súvislostiach, ako aj návrh rozvoja hlavných urbanizačných osí SR, sídelnú štruktúru pozostávajúcu predovšetkým z ťažísk osídlenia, rozvojových osí a centier osídlenia. Súčasne s tým zhodnocuje požiadavky odvetvových koncepcií na priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia SR. Navrhuje tiež koncepciu ochrany a revitalizácie kultúrneho a prírodného dedičstva a tvorbu krajiny vrátane ekologickej stability SR. Vyjadruje smery rozvojových trendov rekreácie a cestovného ruchu, ako aj koncepciu verejného dopravného a technického vybavenia z celoštátneho pohľadu územného rozvoja.

KURS 2001 bola, ako územnoplánovacia dokumentácia celoštátneho stupňa, schválená vládou SR uznesením vlády SR č. 1033 zo dňa 30. októbra 2001. V súlade so stavebným zákonom sa člení na záväznú a smernú časť, ktorá má informatívny a odporúčací charakter. Záväzná časť KURS 2001 bola vyhlásená nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z. 15. septembra 2002. Záväzná časť KURS 2001 bola premietnutá do mnohých celoštátnych dokumentov územného rozvoja a koncepcií jednotlivých rezortov aj do územnoplánovacej dokumentácie Košického kraja.

V zmysle § 2 odst.14 zákona č.608/2003 Z.z. o štátnej správe na úseku územného plánovania, stavebného poriadku a bývania Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR má povinnosť každé štyri roky predložiť správu o stave v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky vláde SR. V roku 2005 bola predložená táto správa na rokovanie vlády SR s konštatáciou, že KURS 2001 a aj jej priemety do územných plánov jednotlivých krajov v súčasnosti sú kompatibilné s jednotlivými sektorovými politikami, vyhovujú pre medzinárodnú spoluprácu a vytvárajú územné podmienky pre regionálny rozvoj. Z tohto dôvodu v súčasnosti nezakladajú dôvod na zmeny a doplnky záväznej časti KURS 2001 a novelizáciu nariadenia vlády SR č. 258/2002 Z.z.. Nakoľko od schválenia KURS v roku 2001 boli prijaté nové právne predpisy, koncepcné dokumenty, bolo potrebné v súlade s § 31 ods. 3 stavebného zákona aktualizovať údaje v smernej časti KURS 2001. V novembri 2006 bola aktualizovaná smerná časť dokumentu.

Územný plán veľkého územného celku Košický kraj

Územný plán veľkého územného celku Košický kraj (ďalej ÚPN VÚC KK) je v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov územnoplánovacou dokumentáciou regionálneho stupňa. Podľa § 10 stavebného zákona Územný plán regiónu sa spracúva pre celé územie Košického samosprávneho kraja. Rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia Košického kraja a ustanovuje rámec sociálnych, ekonomických, environmentálnych a kultúrnych požiadaviek regiónu na územný rozvoj, starostlivosť o životné prostredie a tvorbu krajiny.

ÚPN VÚC KK schválila vláda SR uznesením č. 323 zo dňa 12 mája 1998. Závazná časť územného plánu bola vyhlásená nariadením vlády SR. č. 281/1998 Z.z.

Prvé Zmeny a doplnky 2004 ÚPN VÚC KK, ktoré obstarával Košický samosprávny kraj, boli schválené Zastupiteľstvom Košického samosprávneho kraja uznesením č. 245/2004 zo dňa 30.08.2004 a uznesením č. 246/2004 bola vyhlásená jeho záväzná časť formou VZN KSK č. 2/2004 s účinnosťou od 1.10.2004.

Tieto Zmeny a doplnky boli obstarané na základe uznesenia vlády č. 473 z 9. mája 2002, v ktorom vláda Slovenskej republiky uložila predsedom samosprávnych krajov zabezpečiť obstaranie a schválenie Zmien a doplnkov ÚPN VÚC jednotlivých krajov.

Hlavnými cieľmi riešenia Zmien a doplnkov ÚPN VÚC Košického kraja v roku 2004 bolo:

- zosúladiť ÚPN VÚC so záväznými časťami nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001),
- preskúmanie možnosti rozvoja hospodárskej základne s prioritou umiestnenia priemyselných parkov,
- preskúmanie ÚPN VÚC KK z hľadiska zmien územno-technických, hospodárskych a sociálnych podmienok v území.

Preskúmanie aktuálnosti ÚPN VÚC Košický kraj – Zmeny a doplnky 2004

Územnoplánovacia činnosť je permanentnou činnosťou. Košický samosprávny kraj, ako orgán územného plánovania a obstarávateľ územného plánu regiónu, má povinnosť v zmysle § 30 stavebného zákona sústavne sledovať, či sa nezmenili územno-technické, hospodárske a sociálne predpoklady, na základe ktorých bola navrhnutá koncepcia organizácie územia regiónu v schválenom ÚPN VÚC KK. Podľa § 30 ods. 4 stavebného zákona je samosprávny kraj povinný raz za štyri roky preskúmať schválený územný plán, či nie sú potrebné jeho zmeny alebo či nie je potrebné obstaráť nový územný plán. V zmysle § 2 ods. 5 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii udržiavanie aktuálneho stavu obsahuje:

- a) pravidelné preskúmavanie územnoplánovacej dokumentácie,
- b) predloženie informácie schvaľujúcemu orgánu o výsledkoch preskúmania jej aktuálnosti s prípadným návrhom na obstarávanie zmien a doplnkov územnoplánovacej dokumentácie,
- c) zabezpečenie spracovania zmien a doplnkov územnoplánovacej dokumentácie,
- d) prerokovanie zmien a doplnkov územnoplánovacej dokumentácie,
- e) prípravu podkladov na schválenie zmien a doplnkov územnoplánovacej dokumentácie,
- f) úpravu smernej časti územnoplánovacej dokumentácie.

Odbor územného plánovania v priebehu predchádzajúcich rokov – od schválenia ÚPN VÚC KK – Zmien a doplnkov 2004, sa v zmysle stavebného zákona priebežne vyjadroval ku všetkým stupňom územných plánov miest a obcí (spolu 203 obciam), k územným rozhodnutiam, k strategickým dokumentom v súlade so zákonom o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA) a k iným rozvojovým dokumentom. Zároveň sledoval ich súlad s ÚPN VÚC KK a zhromažďoval podnety pre zmenu záväznej časti ÚPN VÚC.

Z dôvodu spracovania dokumentácií pre Modernizáciu železničnej infraštruktúry SR a Dokumentácie pre územné rozhodnutie rýchlostnej cesty R4 Košice – Milhosť bola v roku 2007 spracovaná Úprava smernej časti č. 1 Zmien a doplnkov 2004 ÚPN VÚC Košický kraj, týkajúca sa úpravy trasy železnice a rýchlostnej cesty R4. V roku 2007 bol aj spracovaný Územno-technický podklad pre Globálny logistický industriálny park v Košiciach (GLIP).

Vyhodnotenie preskúmania aktuálnosti ÚPN VÚC Košického kraja je možné zhrnúť v jednotlivých oblastiach rozvoja územia nášho regiónu nasledovne:

❖ **oblasť rozvoja nadregionálnych súvislostí a dobudovania multimodálnych koridorov**

- zásady a regulatívy záväznej časti ÚPN VÚC KK v tejto oblasti sú platné a sú v plnom rozsahu v súlade s KURS 2001. V následnej aktualizácii je potrebné preskúmať aktuálnosť návrhu vysokorýchlostnej trate (VRT) v smere Banskobystrický kraj – Košice – hranica s Ukrajinou, ktorá nie je v KURS 2001, iba v ÚPN VÚC Košického a Banskobystrického kraja;
- zásady a regulatívy v oblasti medzinárodných súvislostí usporiadania územia, sú premietnuté v ÚPN VÚC, ktorý je záväzným vstupom pre všetky územné plány obcí. Taktiež sú rešpektované vo všetkých projektoch územného rozvoja, ako sú projekty územného rozvoja prihraničného územia a v medzinárodných projektoch.

❖ **sídlna štruktúra**

- záväzné regulatívy ÚPN VÚC KK v oblasti rozvoja osídlenia a sídelnej štruktúry sú v plnom súlade s návrhom KURS 2001;
- v aktualizácii ÚPN VÚC je potrebné aktualizovať demografické údaje a následne dopracovať vývojové tendencie;
- klásť väčší dôraz na analýzu súčasného stavu (veková štruktúra, pohyb obyvateľstva) a následky z toho vyplývajúce;
- v rámci aktualizácie údajov sociálnej infraštruktúry rešpektovať materiály schválené Zastupiteľstvom KSK v oblasti školstva, zdravotníctva, sociálnych služieb a kultúry a doplniť v textovej časti ÚPN VÚC kapitolu kultúra.

❖ **doprava**

- záväzné zásady a regulatívy nadradenej dopravnej infraštruktúry sú platné a sú v súlade s KURS 2001, potrebné je v súlade so štátnou koncepciou dopravy a novou legislatívou aktualizovať trasu diaľnice a rýchlostnej komunikácie R2;
- v aktualizácii ÚPN VÚC je potrebné zosúladiť dopravnú infraštruktúru s novými požiadavkami miest a obcí, s ich schválenými a rozpracovanými územnými plánmi (nové obchvaty sídiel, rekonštrukcie a nové úseky ciest I., II. triedy a významné cesty III. triedy);
- aktualizovať ÚPN VÚC podľa schváleného Plánu prípravy a výstavby ciest II. a III. triedy na území KSK;
- aktualizovať cezhraničnú infraštruktúru (hraničné priechody) v súvislosti so vstupom Slovenska v roku 2007 do Schengenského priestoru;
- doplniť záväzné regulatívy týkajúce sa širokorozchodnej trate a trate v smere Košice – Michalovce – Medzilaborce;
- aktualizovať lokalizáciu terminálov kombinovanej dopravy a logistických centier.

❖ **životné prostredie, ochrana prírody a krajiny**

- doplniť do textovej a grafickej časti krajinnej štruktúry územného plánu hranice navrhovaných území NATURA 2000 a vyhlásených Chránených vtáčích území, upraviť znenie záväzných regulatívov v súvislosti s procesom prijatých opatrení pri vyhlasovaní týchto chránených území;
- zosúladiť územnoplánovaciu dokumentáciu so závermi Koncepcie starostlivosti o životné prostredie Košického kraja (obstaral Krajský úrad životného

prostredia) s Operačným programom pre životné prostredie, vrátane návrhu protipovodňových opatrení;

- doplniť regulatív týkajúci sa zápisu Kyjovského pralesa vo Vihorlate do zoznamu svetového prírodného dedičstva UNESCO;
- prehodnotiť krajinnú štruktúru na základe spracovaného Krajinno-ekologického plánu Slovenský raj.

❖ **rozvoj vidieka**

- na základe schválených ÚPN obcí a PHSR a v súlade s programovými dokumentmi pre čerpanie finančnej pomoci z EÚ orientovanými na rozvoj vidieka (Program rozvoja vidieka, Regionálny operačný plán) sklbiť rozvoj tradičného vidieckeho prostredia s moderným spôsobom života obcí za podmienok zachovania tradičného vidieckeho prostredia s rešpektovaním regionálnych charakteristík;
- premietnuť do aktualizácie návrh inovačných a kohéznych pólů rastu, ich geografické, historické a sociálno-ekonomické špecifiká;
- aktualizovať ÚPN VÚC podľa schválenej Stratégie rozvoja vidieka Košického samosprávneho kraja.

❖ **rekreácia a cestovný ruch**

- v aktualizácii ÚPN VÚC je potrebné zosúladiť funkčno-priestorový systém rekreácie a turizmu na celoslovenskej úrovni, ktorý sa postupne kompletizuje, so závermi dokumentov Regionalizácie CR na Slovensku a Novej stratégie cestovného ruchu SR do r. 2013.
Od roku 2004 prebiehajú zmeny v území v súvislosti s rozvojom infraštruktúry jednotlivých foriem CR (horský letný a zimný CR, kúpeľný CR, poznávací a kultúrny CR, tranzitný CR) vrátane rozvoja cezhraničných vzťahov a malého cezhraničného CR.
- V súvislosti s vyššie uvedenými skutočnosťami je potrebné doplniť do územného plánu vznik nových a rozvoj existujúcich rekreačných priestorov v súlade so schválenými územnými plánmi obcí a miest a so zámermi investorov, ktorých projekty prešli procesom EIA;
- prehodnotiť návrh Europarkov;
- rešpektovať materiály schválené KSK: Koncepcia rozvoja športu Košického samosprávneho kraja, Koncepcia rozvoja cestovného ruchu, PHSR – časť európske historicke cesty;
- doplniť návrh cyklistických magistral;
- doplniť záväzné regulatívy týkajúce sa Tokajskej oblasti, aspirujúcej na zápis do Svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO.

Plnenie regulatívov v oblasti zachovania, zhodnotenia a využívania kultúrneho dedičstva sledujeme predovšetkým v rámci spolupráce orgánov štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu a obcami pri záchrane pamiatkového fondu a súladom postupu pamiatkových orgánov s orgánmi územného plánovania.

❖ **hospodársky rozvoj**

- od roku 2004 v oblasti hospodárskeho rozvoja prebieha najväčší rozvoj, ktorý zaznamenávame pri vydávaní stanovísk k zámerom v procese EIA a pri vydávaní stanovísk k územným plánom obcí a miest, kde sú uvedené údaje o ich zámeroch v rozvoji ich hospodárskej základne a začali sa čerpať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ;

- v aktualizácii ÚPN VÚC je potrebné prehodnotiť návrh plánovaných nových priemyselných parkov a priemyselných zón;
- aktualizovať kapitolu nerastné suroviny;
- rešpektovať ako východiskový materiál Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK na programovacie obdobie roky 2006 – 2013, Rozvojový plán Slovensko – Východ (2006), projekt POKER – komunikácia, partnerstvá, spoločné východiská a zámery pre NUTS II Slovensko – východ, Analýza súčasného stavu investičného prostredia KSK (2006);
- v spolupráci s mestom Košice navrhnúť využitie územia pre Globálny industriálny park Košice podľa spracovaného podkladu (ÚTP GLIP Košice, 2007).

❖ energetika

- preskúmať pokrytie surovinovej a energetickej náročnosti nášho regiónu v súvislosti z rozvojom hospodárskej základne a zosúladiť ciele a opatrenia s odvetvovými koncepciami Slovenskej republiky (napr. Surovinová politika SR, Energetická politika SR, Analýza vplyvu platnej legislatívy na podporu využívania biomasy na energetické účely a návrhu na ďalšie riešenie);
- rešpektovať schválený materiál Energetická politika Košického samosprávneho kraja (2007);
- aktualizovať ÚPN VÚC podľa Koncepcie využívania obnoviteľných zdrojov energie v KSK (2006);
- doplniť ochranu koridorov pre všetky 400 kV, 220 kV, 110 kV elektrické vedenia;
- aktualizovať kapitolu diaľkových optických káblov a doplniť ich grafické zdokumentovanie.

❖ vodné hospodárstvo

- v aktualizácii ÚPN VÚC rešpektovať Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií v Košickom kraji; aktualizovať a doplniť v grafickej časti ukončené stavby vodovodov a kanalizácií, stavby s pripravenou projektovou prípravou v stupni DUR (dokumentácie pre územné rozhodnutie), v textovej časti zosúladiť údaje o plánovaných stavbách v oblasti vodného hospodárstva v súlade s koncepciami správcov vodných stavieb, vodovodov a kanalizácií;
- aktualizovať záväznú časť - doplniť ochranu koridorov hlavných privádzačov vody v smere juh Zemplína, doplniť ochranu koridorov existujúcich a navrhovaných hrádzí tokov;
- aktualizovať kapitolu „Odtokové pomery“ podľa schválených Povodňových plánov jednotlivých okresov v súlade so zákonom č. 666/2004 Z.z. o ochrane pred povodňami (SVP š.p.)
- aktualizovať ÚPN VÚC podľa projektu Skvalitňovanie povodňového manažmentu a protipovodňového plánu v povodí Hornádu SR.

❖ odpadové hospodárstvo

- cieľové smerovanie nakladania s určenými druhmi a množstvami odpadov, budovanie nových zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov ako aj na iné nakladanie s odpadmi je zabezpečované v nadväznosti na Program odpadového hospodárstva kraja vo väzbe na Program odpadového hospodárstva SR a na Komoditné programy Recyklačného fondu;
- ÚPN VÚC aktualizovať podľa Programu odpadového hospodárstva SR a POH Košického kraja do roku 2010, ktorý je v súčasnosti v procese aktualizácie;

- základom vytvárania územných podmienok pre výstavbu regionálnych zariadení na zhodnocovanie odpadov ako aj na spaľovanie odpadov sú zákonom o odpadoch stanovené postupy podporujúce možnosť vypracovať spoločný program odpadového hospodárstva nielen viacerými pôvodcami odpadov, ale aj spolu s obcou, ktorej katastrálne územie je dotknuté.

❖ **poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo**

- v smernej časti dôjde k zmene perspektívneho využitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy v súvislosti s výstavbou líniovej dopravnej infraštruktúry (upresnenie vedenia trasy diaľnice, rýchlostnej komunikácie R2, obchvatov sídiel, nové trasovanie časti úsekov železnice v rámci modernizácie železničného koridoru);
- starostlivosť o poľnohospodársku pôdu a lesnú pôdu je zabezpečovaná na podklade príslušných právnych predpisov, aktualizovať záväzné regulatívy v zmysle nového lesného zákona.

Zabezpečenie spracovania zmien a doplnkov územnoplánovacej dokumentácie

Po predložení Informácie o výsledkoch preskúmania aktuálnosti ÚPN VÚC Košický kraj a schválení Návrhu na obstaranie Zmien a doplnkov 2008 Zastupiteľstvom KSK sa uskutoční v súlade so zákonom č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní výber spracovateľa. Obstarávanie územnoplánovacej dokumentácie budú zabezpečovať odborne spôsobilé osoby odboru územného plánovania KSK. Oznámenie o začatí obstarávania bude v zmysle stavebného zákona zverejnené vo februári 2008.

V priebehu spracovania aktualizácie ÚPN VÚC sa uskutočnia pracovné rokovania so zástupcami štátnej správy, samosprávy miest a obcí a správcami inžinierskych sietí. V zmysle stavebného zákona sa uskutoční verejné prerokovanie navrhovaných zmien a doplnkov, predovšetkým k dvom okruhom problémov - dopravnej koncepcii a jej aplikácia do územia a k riešeniu lokálnych problémov v území.

Po vyhodnotení pripomienok bude spracovaný čistopis zmien a doplnkov, ktorý v zmysle § 25 stavebného zákona posúdi Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR. Na základe jeho súhlasného stanoviska bude dokumentácia zmien a doplnkov predložená na rokovanie Zastupiteľstva KSK (predpokladaný termín decembrové zasadnutie Zastupiteľstva KSK v roku 2008).